

JAK STARĀ A ODKUD JSOU "ĀĀESKĀ" VEJCE?

ĀřterĀ½, 28 listopad 2017

PĀ™estoĀ¾e stĀle vĀce spotĀ™ebitelĀ ůdajnĀ preferuje pĀ™mi nĀkupech potravin ĀeskĀ vĀrobky, vozĀ se do ĀĀER stĀle vĀce ze zahraniĀĀ. PlatĀ to mimo jinĀ i pro vejce, aĀkoli v kvalitĀ, nĀkladech na produkci a cenĀ dodĀvek vajec do maloobchodnĀch sĀtĀ je ĀĀesko plnĀ konkurenceschopnĀ v rĀmci celĀ EU.

Pomineme-li pokrytectvĀ ĀĀsti spoleĀnosti, kterĀ nĀco jinĀho Ā™ikĀ a nĀco jinĀho skuteĀnĀ dĀlĀ, jsou pĀ™etrvĀvĀ pĀ™ekĀĀkami v reĀlnĀm naplnĀnĀ preferencĀ nĀkupu tuzemskĀch potravin moĀnosti pĀ™vod pĀ™ĀslušnĀch potravin fakticky rozeznat. PrĀvĀ u vajec je v Ā™adĀ pĀ™ĀpadĀ situace ještĀ sloĀitĀjši, pĀ™estoĀ¾e u nich jako u jednosloĀkovĀ potraviny existuje v rĀmci celĀ EU povinnost uvĀdĀt zemi pĀ™vodu. Ta se však rĀznĀ obchĀzĀ a kamufluje. ViditelnĀ zavĀdĀjĀcĀ je uĀ¾ napĀ™Āklad obchodnĀ nĀzev spoleĀnosti „ĀĀeskĀ vejce“, kterou spotĀ™ebitelĀ celkem logicky zamĀĀujĀ za zmiĀovanĀ oznaĀenĀ zemĀ pĀ™vodu. SkuteĀnostĀ ale je, Ā¾e nĀzev firmy samotnĀ automaticky neznamenĀ zemi pĀ™vodu a spoleĀnost mĀĀ¾e pod svĀm nĀzvem uvĀdĀt na trh i vejce ze zahraniĀĀ, aniĀ by tĀm porušila nĀjakĀ zĀkon. VĀbec nejĀetnĀjši kamuflĀĀĀi je ale princip, kdy jsou v obalech oznaĀenĀch jĀ ĀeskĀ vejce produkty ze zahraniĀĀ, pĀ™iĀemĀ¾ ani to není ĀĀĀdnĀm porušenĀm zĀkona. SkuteĀnĀ oznaĀenĀ pĀ™totiĀ¾ aĀ¾ pĀ™Āmo na skoĀĀpkĀch pĀ™ĀslušnĀch vajec, pĀ™iĀemĀ¾ ta ĀeskĀ se poznajĀ podle oznaĀenĀ „

SpotĀ™ebitelĀ ale soulad v oznaĀenĀ obalu a samotnĀch vajec obvykle nekontrolujĀ, a prĀvĀ toho vyuĀĀivajĀ vĀrobci k tomu, do zcela identickĀch obalĀ s „ĀĀeskĀmi vejci“ dĀvali tu skuteĀnĀ vejce tuzemskĀho pĀ™vodu, ondy ale vejce ze zahraniĀĀ, nejĀastĀji polskĀ. MoĀnosti, jak poznat naše vejce od jinĀch, ale existujĀ. Jednou z nich je povinnost uvĀdĀt zemi pĀ™vodu na obalech plat vajec, pokud jsou plata pĀ™ekryta igelitovĀm obalem. V tomto pĀ™ĀpadĀ je ale Āasto problĀm s pĀ™eĀtenĀm pĀ™ĀslušnĀch pĀ™smenek, buĀ kvĀli jejich velikosti (spĀše však „malosti“), nebo kvĀli tomu, Ā¾e jsou nĀpisy nezĀ™etelnĀ a rozmazanĀ. Lepši, viditelnĀjši a tedy jednodušši moĀnosti je orientovat se podle log, je však tĀ™eba vĀdĀt jakĀch. HojnĀ medializovĀ logo „ĀĀeskĀ potravina“ zavedenĀ poslednĀ novelou zĀkona o potravinĀch v praxi na vĀrobĀch ještĀ není, logo KLASA zase neskĀtĀ plnou zĀruku tuzemskĀho pĀ™vodu vajec. GarancĀ tuzemskĀho pĀ™vodu vajec je tak jednak ocenĀnĀ RegionĀlnĀ potravina, pĀ™edevšĀm ale loga „ĀĀeskĀ vĀrobek ‐ garantovĀno PotravinĀ™skou komorou“ a logo a nĀpis „ĀĀeskĀ cechovnĀ norma“.

V obou pĀ™Āpadech je viditelnĀ symbolem vlajka ĀĀER. Vzhledem k nepĀ™Āliš obecnĀ znĀmosti oznaĀenĀ „ĀĀeskĀ cechovnĀ norma“ je moĀnĀ na mĀstĀ konstatovat, Ā¾e uvedenĀ logo jĀ¾ pouĀĀivĀ zhruba tĀ™etina ĀeskĀch producentĀ zapojenĀch do systĀmĀ cechovnĀch norem, a pokud jde o podĀl tĀchto producentĀ na ĀeskĀm trhu, pak je to vĀce neĀ¾ šedesĀt procent subjektĀ. Loga identifikujĀcĀ tuzemskou produkci jsou ale svĀm zpĀ™sobem nĀhradnĀm Ā™ešenĀm Āehosi, co je, zejména u vajec, klĀovou znĀmkou kvality, coĀ¾ je Āerstvost. TakĀ proto se mohou konzumnĀ vejce prodĀvat nejdĀle dvacet osm dnĀ ode dne snĀšky, a do maloobchodnĀch sĀtĀ se proto musĀ dodĀvat v co nejkratši dobĀ. PlatĀ pĀ™Ātom, Ā¾e jako „velmi ĀerstvĀ vejce“ lze oznaĀit pouze takovĀ vajĀĀka, kterĀ byla do obchodu dodĀna nejpozdĀji ĀtyĀ™i dny po snĀšce, a jako „ĀerstvĀ vejce“ lze prodĀvat pouze takovĀ vejce, kterĀ byla do obchodu dodĀna nejpozdĀji devĀt dnĀ po snĀšce. DesĀtĀ den po snĀšce jĀ¾ nelze vejce dodat do maloobchodu jako konzumnĀ a ĀerstvĀ.

KolikĀtĀ den po snĀšce byla pĀ™Ātom vejce reĀlnĀ do pĀ™ĀslušnĀ prodejny dodĀna, se ovšem na prvnĀ pohled spotĀ™ebitel nedozvĀ. Jen ale na prvnĀ pohled ‐ souĀĀstĀ kĀdĀ oznaĀujĀcĀ vejce je totiĀ¾ kromĀ zemĀ pĀ™vodu takĀ identifikace pĀ™ĀslušnĀ farmy a lze tak dohledat z nĀ byla pĀ™ĀslušnĀ vejce expedovĀna do trĀĀnĀ sĀtĀ. Dalši moĀnosti je uvĀdĀt den snĀšky na obalech vĀrobĀ, coĀ¾ je cesta, kterou nĀkteĀ™Ā domĀcĀ producenti vajec takĀ zvaĀujĀ. Ti kromĀ toho tlaĀĀ na mĀstĀ zemĀdĀlstvĀ, aby byl pĀ™vod vajec uvĀdĀn nejen na jejich skoĀĀpkĀch, ale na jakĀmkoli jejich obalu za kaĀĀdĀch okolnostĀ. Vše je ale zatĀm jen v pozici nĀvrhu, k nĀmuĀ¾ se ministerstvo zemĀdĀlstvĀ ještĀ nijak oficiĀlnĀ nevyjĀdĀ™ilo… KaĀdopĀdnĀ, pokud by spotĀ™ebitel preferoval pĀ™mi nĀkupu „velmi ĀerstvĀ vejce“, kdyby ještĀ; navĀ mĀl informaci o datu snĀšky k dispozici na obalech vajec, bylo by to patrĀ nejĀistšenĀm Ā™ešenĀ, jak omezit moĀnĀ dovozy vajec na naše ůzemĀ; prostĀ proto, Ā¾e i transport vajec potĀ™ebuje nĀĀas.

SamozĀ™ejmĀ by to takĀ znamenalo vyšši nutriĀnĀ hodnotu a kvalitu kupovanĀch vajec, ĀĀli nĀco, v zĀkladnĀm zĀjmu spotĀ™ebitele, bez ohledu na pĀ™vod produktu. V souĀasnĀ dobĀ je pĀ™Ātom zhruba kaĀĀdĀ tĀ™etĀ prodĀvanĀ v našich obchodech ze zahraniĀĀ, coĀ¾ není dobrĀ zprĀva ani pro naše chovatele a producenty vajec, ale z pohledu moĀnĀ (ne)Āerstvosti ani pro tuzemskĀho spotĀ™ebitele. PsĀno pro web vitalia.cz